

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

ELECTRONIC RESOURCES AND INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

УДК 316.77:004.738.1]:366.61.07(477+100)
DOI: 10.31866/2617-796X.5.2.2022.270141

Бондар Ігор,
аспірант,
Київський національний університет
культури і мистецтва,
Київ, Україна
novokaine69@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-1835-7820>

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ УСТАНОВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Метою статті є дослідження перспектив розвитку електронних ресурсів соціально-комунікаційної діяльності інформаційних установ в Україні та світі.

Методи дослідження. Використано загальнонаукові й спеціальні методи дослідження, зокрема аналіз і синтез, порівняння, узагальнення, системно-структурний аналіз.

Наукова новизна. Визначено, що електронні інформаційні ресурси у вигляді оцифрованих документів наразі є найбільш результативною формою залучення до наукового обігу величезних масивів документів, що містяться у фондах державних архівів України, для соціально-комунікаційної діяльності інформаційних установ. Запропоновано заходи щодо забезпечення розвитку інформаційного потенціалу в умовах цифровізації.

Висновки. Отже, виокремлюють такі види електронних ресурсів, як локальні, мережеві та електронні ресурси комбінованого розповсюдження. З'ясовано, що з-поміж віртуальних представництв у віртуальному інформаційному просторі вагоме місце належить вебсайтам інформаційних установ. Установлено, що інформаційна інфраструктура є засобом взаємодії та обміну інформаційними ресурсами. Визначено, що інформаційний потенціал – важливий ресурс, який позиціонується, розкривається та використовується з метою формування нових ресурсів, продуктів й асекурації інформаційних потреб сучасних користувачів. З'ясовано, що результатом упровадження інформаційного потенціалу в умовах цифровізації може стати формування єдиного регіонального консолідованого ін-

формаційного ресурсу з єдиним форматом представлення даних на базі застосування сучасних цифрових платформ, підвищення рівня розвитку та застосування інформаційного потенціалу загалом. Визначено, що для подальшого забезпечення розвитку електронного ресурсного потенціалу необхідно розглядати можливість та організацію взаємодії між бібліотечними, архівними й музейними установами в сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі.

Ключові слова: електронні ресурси; соціально-комунікаційна діяльність; інформаційні установи.

Вступ. В умовах розвитку громадянського суспільства, зокрема його демократизації та появи нового типу політичної культури, де інформаційні технології та мережа Інтернет є невід'ємною частиною цього процесу, прихильники Всесвітньої мережі традиційно стверджують, що інтернет може потенційно покращити демократичні практики, об'єднуючи громадян через електронні ресурси, що представляють спільні інтереси, даючи змогу користувачам брати участь у платформах, які сприяють збільшенню потоку інформації та різноманітності думок і розвитку електронних ресурсів соціально-комунікаційної діяльності інформаційних установ. Електронні ресурси стали потужним інструментом, який контролює дії влади та дає змогу мобілізувати людей у разі порушення національною елітою політичних інтересів країни.

Швидке та повсюдне зростання впливу електронних ресурсів на політичні процеси, форми соціальної комунікації та громадянської заангажованості широких верств населення визначає важливість й актуальність дослідження. За останні роки спостерігаємо тенденцію загальної комп'ютеризації, що стосується всіх видів діяльності. За допомогою інформаційного забезпечення можна представити інформацію в зручному для конкретного користувача вигляді, прискорити та спростити операції з її введення й обробки, підвищити наочність і простоту необхідних звітів. На сьогодні застосування інформаційного забезпечення в інформаційних установах надає перспективний шанс знизити затрати часу на реалізацію роботи та заощадити фінансові ресурси, але основне завдання – вчасно забезпечувати управлінський апарат необхідною інформацією, тому актуальним є розгляд перспектив розвитку електронних ресурсів соціально-комунікаційної діяльності інформаційних установ в Україні та світі.

Тематику перспектив розвитку електронних ресурсів соціально-комунікаційної діяльності інформаційних установ в Україні та світі досліджує незначна кількість науковців. Зокрема, наукові праці Л. Пугача, Г. Боряка, Т. Білушчака, М. Комова, Ж. Мина, М. Васильченка, А. Хромова, Т. Кручиніна, Ю. Чернятинського, О. Левчука, Х. Чжана, С. Шемаєва присвячені аналізу деяких аспектів й особливостей соціально-комунікаційної діяльності інформаційних установ у сучасних умовах, які вплинули на розвиток електронних ресурсів.

Результати дослідження. З огляду на сучасні умови для розвитку суспільства важливе місце посідають електронні ресурси. Традиційно виокремлюють такі види електронних ресурсів:

1) локальні (їхнє призначення – локальне застосування, існують у вигляді певної кількості ідентичних екземплярів на окремих фізичних носіях; видання, розповсюдження та надходження до користувачів таких компакт-дисків відбувається у формі додатка до друкованого видання чи самостійного носія);

2) мережеві (надання доступу до інформації потенційно необмеженій чисельності користувачів інтернет-мережі, до яких, зокрема, зараховуємо електронні ресурси віддаленого доступу – інформація розміщена на вінчестері або інших пристроях для запам'ятовування або надана в інформаційних мережах);

3) електронні ресурси комбінованого розповсюдження (їх можна застосовувати локально або через мережі (компакт-диск/мережа); вони можуть мати інтерактивну навігацію по документах за допомогою механізму гіпертекстових зв'язків від видання на оптичному носії до інформації в мережі) (Пугач, 2019).

Електронні інформаційні ресурси у вигляді оцифрованих документів наразі є найбільш результативною формою залучення до наукового обігу величезних масивів документів для соціально-комунікаційної діяльності інформаційних установ, що містяться у фондах державних архівів України, для асекурації широкої громадськості соціально значущою ретроспективною документальною інформацією, важливим інструментом якісного дистанційного обслуговування користувачів. Переваги цифровізації протегують процес оптимізації діяльності всіх архівних процесів, сприяють формуванню повноцінного цифрового простору з його необмеженими можливостями онлайн-доступу до архівних інформаційних ресурсів, покращенню якості обслуговування споживачів ретроспективної інформації та спонукають архівні установи України й надалі детермінувати оцифровування документів Національного архівного фонду (далі – НАФ) пріоритетним вектором своєї діяльності. Реалізуючи свою основну функцію – посередництво між утворювачами й споживачами ретроспективної документної інформації, архіви з огляду на віртуалізацію комунікацій зміщують акценти на представлення та розповсюдження цифрової ретроспективної інформації для «задоволення інформаційних потреб суспільства і держави, імплементації прав та законних інтересів кожної людини» (Марчук, 2018).

У зв'язку з інтенсивним розвитком інтернет-технологій відбувається породження нових форм й інструментарію інформаційно-комунікаційної взаємодії в соціальному середовищі, зокрема й між інститутами соціальної пам'яті та споживачами ретроспективної інформації. Варто зазначити, що потенційний споживач постійно розширює власні вимоги до інструментів комунікації в мережевому суспільстві. У зв'язку з цим архівам України необхідно на постійній основі підтримувати та вдосконалювати належний рівень архівного сервісу для диференційованих інструментів соціально-комунікаційної взаємодії. Цифрові інформаційно-комунікаційні технології – визначальний чинник успіху та просування продуктів і послуг інформаційної установи, що надає їй значні конкурентні переваги (Марчук, 2018, с.298-299; Боряк, 2013).

Переваги диджиталізації, що протегують оптимізацію роботи всіх архівних процесів, формування повноцінного цифрового простору з його необмеженими можливостями віддаленого доступу до архівних інформаційних ресурсів, здійс-

нили якісний вплив на розвиток комунікативної взаємодії архівів зі споживачами архівних продуктів і послуг. Віртуальний інформаційний простір архівних інформаційних установ охоплює такі віртуальні представництва, як сторінки архівів у соціальних мережах (Білушак, Комова та Мина, 2016), канали архівного відео, сайти, блоги, онлайн-презентації, віртуальні виставки та віртуальні тури тощо.

Наразі безпосереднє представлення оцифрованих/електронних архівних інформаційних ресурсів реалізується через вебсайти архівів, які є найбільш популярним інструментом онлайн-комунікації інформаційних установ зі споживачами архівної інформації. Наявність у кожного державного архіву офіційного вебсайту є невід'ємним складником його інформаційної діяльності та різносторонньої комунікації із суспільством і його інститутами. Однак для того щоб бути результативним інструментом комунікації з широким загалом, вебсайт має постійно оновлюватися та наповнюватися якісним інформаційним контентом. Усвідомлення важливості наближення діяльності інформаційних установ до потреб споживачів для забезпечення інформаційних потреб суспільства й держави, імплементації прав і законних інтересів особистості сприяло видозміні парадигми представлення інформаційних електронних ресурсів (Васильченко, 2001).

Нині спостерігаємо тенденцію щодо видозмін у політиці управління архівними інформаційними ресурсами: від розсекречування й збереження документів НАФ до наближення діяльності архівів відповідно до інформаційних потреб громадянського суспільства за допомогою асекурації безперешкодного відкритого доступу до архівних ресурсів, підвищення якості архівних послуг з урахуванням динаміки розвитку цифрового суспільства (Хромов, 2020). З-поміж віртуальних представництв у віртуальному інформаційному просторі вагоме місце належить вебсайтам інформаційних установ, які є важливим ресурсом у реалізації онлайн-комунікації електронних ресурсів зі споживачами ретроспективної інформації.

Вебсайти архівів дослідники розглядають як складник електронних інформаційних ресурсів, офіційний документ, що передбачає також і його архівне зберігання. Тому це спонукало працівників Центрального державного електронного архіву України (далі – ЦДЕА України) до формування колекції вебресурсів установ – джерел формування НАФ (Кручиніна та Чернятинська, 2015, с.62). Так, якщо у січні 2011 року ЦДЕА України (<https://tsdea.archives.gov.ua/ua/>) прийняв на зберігання перший електронний інформаційний ресурс – локальну копію офіційного вебсайту Державного комітету України у справах національностей та релігій за 2002–2010 роки, то станом на сьогодні у фондах архіву зберігається 190 локальних копій вебсайтів і 15 архівних електронних інформаційних ресурсів, що надійшли на зберігання від державних установ, підприємств й організацій (Левчук, 2020, с.58).

Для формування електронної колекції вебсайтів як важливого джерела архівної інформації «використовувались як традиційні принципи і правила відбору веб-сайтів, так і спеціальні: зручність інтерфейсу для користувача, наявність та якість графічного дизайну, можливість надання повнотекстової інформації, мультимедіа, зображення, застосування гіпертексту та гіперпосилань». Такий комплексний підхід до оцінки вебсайтів з використанням сукупності всіх критеріїв, що враховували «цінність, якість, повноту та інформаційну архітектуру, яка обумов-

лює здатність доступу до інформації» (Кручиніна та Чернятинська, 2015, с.63), став, на нашу думку, вагомим чинником для переосмислення працівниками інформаційних установ розуміння сутності діяльності цього важливого інформаційно-комунікаційного ресурсу та сприяв якісному оновленню й переформатуванню як інтерфейсу вебсайтів державних архівів України, так і внутрішнього наповнення.

Як важливі соціально-комунікаційні інститути, що зберігають і надають доступ до національного архівного інформаційного ресурсу, державні архіви України все активніше включаються в «розвиток та підтримку креативних індустрій». Подальшій «лібералізації доступу до архівів України», упровадженню в їхню діяльність «кращих європейських практик» з метою збереження для майбутніх поколінь не тільки «офіційних документів органів влади, великих підприємств, але й інформаційних баз та даних, вебсайтів, соціальних сторінок, комп'ютерних ігор» і всього того, що є важливим для сучасників та асекурує розуміння нашими нащадками, «як ми жили в цей час», сприятиме імплементація нового Закону України «Про Національні архівні інформаційні ресурси, управління документацією та архівами», проєкт обговорення якого винесено на широкий загал (Голова Державної архівної служби України, 2021).

Аналізуючи зарубіжний досвід, з'ясовано, що інформаційні установи КНР активно впроваджують ідеї інтегрованого менеджменту у свою діяльність. Такий підхід базується на комплексному баченні системи менеджменту інформаційних установ, диференціації стандартів, вимог і правил, які асекурують діяльність сучасної інформаційної установи, наприклад бібліотеки, архіву, музею тощо. Управління проєктами є складником цієї інтегрованої системи, що зближує також такі взаємозв'язані складники, як система менеджменту якості, виробничого, інноваційного менеджменту, система екологічного менеджменту та заходів з охорони праці. У межах інтегрованої системи менеджменту в інформаційних установах кожен складник системи довершує певні функції, що сприяє зменшенню чисельності внутрішніх і зовнішніх зв'язків порівняно з їхнім загальним обсягом у кількох паралельних системах. Модернізація інформаційних установ є результатом визначення й узгодження проєкту із замовниками та користувачами. В основному, з одного боку, замовниками є державні інституції, діяльність яких скерована на створення комфортного інформаційного середовища, імплементацію стратегій розвитку інформаційної справи, розвиток системи інформаційних установ як провідних учасників соціокультурного процесу країни, регіону. З іншого – замовників визначають як керівників інформаційних установ, діяльність яких вимагає імплементації комплексних, системних, структурних і технологічних змін відповідно до тенденцій глобалізації, віртуалізації інформаційного простору, еволюції інформаційно-комунікаційних технологій, формування інтерактивних середовищ і соціальних сервісів (Чжан, 2019).

Отже, інформаційна інфраструктура є засобом взаємодії та обміну інформаційними ресурсами. Інформаційний потенціал – важливий ресурс, який позиціонується, розкривається та використовується з метою формування нових ресурсів, продуктів й асекурації інформаційних потреб сучасних користувачів. Результатом упровадження інформаційного потенціалу в умовах цифровізації може стати формування єдиного регіонального консолідованого інформаційного ресурсу з єди-

ним форматом представлення даних на базі застосування сучасних цифрових платформ, підвищення рівня розвитку та застосування інформаційного потенціалу загалом. Тому для реалізації цього напряму можна запропонувати такі заходи:

- співпрацю з диференційованими структурами й органами місцевого самоврядування;
- формування стратегії діяльності відповідно до Концепції регіональної програми інформатизації;
- проектну діяльність із залученням бюджетних і грантових коштів;
- участь у міжрегіональних, державних і міжнародних проєктах, метою яких є формування спільних інформаційних ресурсів.

Для подальшого забезпечення розвитку електронного ресурсного потенціалу необхідно розглядати можливість й організацію взаємодії між бібліотечними, архівними та музейними установами в сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі. Результатом співпраці стане формування спільних інформаційних ресурсів, продуктів і сервісів з метою збереження, розкриття та популяризації культурної спадщини в умовах соціально-комунікаційного середовища. Забезпечити співпрацю також допоможе активне використання цифрових інструментів, високоякісних інформаційних продуктів, платформ і застосунків (!Kahoot, Google Docs, Zoom, Facebook, Twitter та ін.), а також залучення технологій доповненої та віртуальної реальності.

Сьогодні спостерігаємо багато прикладів співпраці бібліотек, архівів і музеїв в Україні, близькому та далекому зарубіжжі. Найпоширенішими формами співпраці є: партнерство з метою формування спільного електронного ресурсу, створення цифрових колекцій на місцевому та регіональному рівнях, проведення спільних заходів. Зокрема, у країнах далекого зарубіжжя вже досить довго розвиваються процеси взаємодії бібліотек, архівів і музеїв у межах регіональних, державних та міжнародних програм і проєктів (Шемаєв, 2016; 2014). «Електронна бібліотека без кордонів» – міжнародний проєкт, учасниками якого є бібліотеки та музеї Фінляндії, Норвегії й інших країн (Шемаєв, 2014, с.226).

Типовим прикладом оптимізації інформаційного потенціалу через зовнішні електронні (цифрові) засоби є регіональний корпоративний краєзнавчий проєкт «Історична Волинь», який імплементується Рівненською обласною універсальною науковою бібліотекою (<http://libr.rv.ua/>) з метою формування повнотекстової цифрової бібліотеки рідкісних і цінних джерел та їх бібліографічної бази даних за допомогою залучення ресурсів обласної універсальної національної бібліотеки (далі – ОУНБ), музеїв, архівів п'яти областей: Волинської, Житомирської, Рівненської, Тернопільської та Хмельницької.

Проєкт «Історична спадщина України – світовий доступ в електронному форматі» імплементується провідними фахівцями Національної історичної бібліотеки України (НІБУ) та компанії «Електронні архіви України». На сайті Національної історичної бібліотеки України (<https://nibu.kyiv.ua/>) розташовано нещодавно сформований імідж-каталог, тут також розміщують оцифровані колекції книг ХІХ та початку ХХ ст., формують електронний каталог періодичних і продовжуваних видань.

На державному рівні яскравим прикладом реалізації інформаційного потенціалу за допомогою співпраці з диференційованими документно-інформаційними структурами (бібліотеками, архівами, музеями й іншими установами) є електронна бібліотека «Культура України» (<https://elib.nlu.org.ua/>). Проєкт імплементується з метою збирання, опрацювання, оцифрування цінних пам'яток української культури та мистецтва, організації єдиного формату представлення даних, надання можливості користувачам працювати з ними.

Фонд електронної бібліотеки містить джерела з теорії та історії культури, культурології, мистецтва, етнографії, інформацію про заклади культури. Критеріями відбору документів для оцифрування є наукова, суспільна, історична та культурна цінність документів, відповідність профілю комплектування. Цифровий контент сформовано за допомогою сканування та формування фонду електронних документів, ведення електронного каталогу (ЕК) електронної бібліотеки, сумісного електронного каталогу з ЕК Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого, і їх злиття; а також обробки текстової інформації, зображень, графіки, відеоінформації; архівації, збереження та захисту електронних документів. Ресурси електронної бібліотеки розміщені на окремому сайті, адміністрування якого реалізує Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого (<https://elib.nlu.org.ua/content.html?id=3>).

Ще одним цікавим проєктом, який об'єднує бібліотеки, архіви та музеї різних держав є проєкт LIBRARIA компанії «Архівні інформаційні системи» (<https://libraria.ua/>). Він упроваджується з метою оцифрування та надання віддаленого доступу користувачам до цінних історичних масивів української періодики.

Важливим прикладом цифровізації різних регіонів України є проєкт «Дія. Цифрова освіта» (<https://osvita.diia.gov.ua/>), що координує Міністерство цифрової трансформації України (<https://thedigital.gov.ua/>) спільно з Українською бібліотечною асоціацією. Цей проєкт є частиною масштабного національного проєкту. Мета – передати 5000 комп'ютерів бібліотекам України та створити мережі хабів цифрової освіти. Користувачам бібліотек надається змога безкоштовного навчання основ цифрової грамотності на національній онлайн-платформі з цифрової грамотності за допомогою бібліотекарів (Міністерство цифрової трансформації України, 2022). Нині створено мережу, в якій зареєстровано понад 1300 хабів, розташованих в усіх регіонах України.

Через постійне зростання обсягів інформації та потребу її швидкого й ефективного пошуку вимоги до якості обслуговування постійно зростають, стає актуальним пошук шляхів інтенсифікації бібліотечно-інформаційного потенціалу. За таких умов перспективним напрямом є тісна кооперація в галузі інформаційної взаємодії, що передбачає колективне створення та використання цифрових документів. Ініціаторами такої співпраці в регіонах є ОУНБ, що нині беруть участь в різних проєктах регіонального та державного рівня (Колоскова, 2021).

Отже, в умовах інформатизації співпраця бібліотек з диференційованими інформаційними структурами міста та регіону є одним з визначальних чинників розвитку електронних ресурсів соціально-комунікаційної діяльності інформаційних установ в Україні та світі. Тому настав час для імплементації великих і значних

проектів з метою оцифрування колекцій, музейних експонатів, цінних книг, архівних документів, проведення онлайн-заходів й екскурсій, надання відповідних дистанційних послуг, створення спільного цифрового контенту з єдиним форматом представлення даних, які можуть стати результатом співпраці бібліотек з вищезазначеними установами на місцевому рівні.

Висновки. Отже, можемо зауважити, що розвиток електронних ресурсів соціально-комунікаційної діяльності інформаційних установ в Україні та світі є актуальним з огляду на сучасні умови. З розвитком цифрового суспільства активізується процес переходу інформаційних установ до нових інформаційно-комунікаційних технологій у взаєминах із суспільством і державою, що у свою чергу спричинює зміщення акцентів на представлення та розповсюдження цифрової ретроспективної інформації для задоволення інформаційних потреб споживачів. Установлено, що в цифровій соціально-комунікаційній діяльності інформаційних установ зі споживачами електронних ресурсів усе активніше застосовують інструменти цифрових комунікацій, пов'язані з порталами, сайтами, соціальними мережами тощо, за допомогою яких реалізується обмін інформацією, популяризується національне культурне надбання.

Практичне значення проведеного дослідження полягає в тому, що висновки та рекомендації, запропоновані в статті, можна використати для забезпечення розвитку електронних ресурсів соціально-комунікаційної діяльності інформаційних установ в Україні. Перспективним напрямом подальших наукових розробок цього спрямування є вивчення передового зарубіжного досвіду щодо формування й ефективного використання інформаційного потенціалу як окремих регіонів, так і країни в цілому; пошук управлінсько-організаційних і фінансових механізмів стимулювання взаємодії та співпраці інформаційних установ з іншими документно-інформаційними структурами.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

Білушак, Т., Комова, М. та Мина, Ж., 2016. Віртуальний інформаційний простір архівних та бібліотечних установ. В: *Інформація, комунікація, суспільство 2016*, Матеріали 5-ої Міжнародної наукової конференції ІКС-2016. Львів, Славське, Україна, 19-21 травня 2016 р. Львів: Видавництво Львівської політехніки, с.322-323.

Боряк, Г.В., 2013. До питання про стан і перспективи розвитку мережевих інформаційних ресурсів соціогуманітарних наук. *Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики. Електронні інформаційні ресурси*, 21, с.9-25.

Васильченко, М., 2001. Електронні ресурси обласних державних архівів України в мережі Інтернет: стан і перспектив розвитку в сучасному соціально-комунікаційному середовищі. *Вісник Харківської державної академії культури*, 32, с.159-167.

Голова Державної архівної служби України Анатолій Хромов взяв участь в урочистому відкритті Інтелект-форуму в Одесі, 2021. *Державна архівна служба України*, [online] 21 травня. Доступно: <<https://archives.gov.ua/ua/>> [Дата звернення 14 листопада 2022].

- Колоскова, Г.В., 2021. *Бібліотечно-інформаційний потенціал регіону: організаційно-функціональний аспект*. Дисертація доктор філософії. Харківська державна академія культури.
- Кручиніна, Т.Г. та Чернятинська, Ю.Г., 2015. Створення архівних колекцій веб-сайтів у межах ініціативного документування в Центральному державному електронному архіві України. *Архіви України*, 5-6 (299), с.61-67.
- Левчук, О., 2020. Архівні електронні інформаційні ресурси як джерело історичної інформації. *Архіви України*, 4 (325), с.52-70.
- Марчук, О.О., 2018. Цифровий маркетинг як інноваційний інструмент управління. *Економіка і суспільство*, 17, с.296-299.
- Міністерство цифрової трансформації України, 2022. [online] Доступно: <<https://thedigital.gov.ua/>> [Дата звернення 14 листопада 2022].
- Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого, 2022. *Культура України Електронна бібліотека*. [online] Доступно: <<https://elib.nlu.org.ua/content.html?id=3>> [Дата звернення 14 листопада 2022].
- Пугач, Л., 2019. Соціально-комунікаційні складові комунікативної моделі. *Молодий вчений*, [e-journal] 1 (65), с.150-156. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-1-65-34>
- Хромов, А., 2020. Портал «Архіви Європи» та репрезентація України в європейському просторі оцифрованого культурного надбання. *Архіви України*, 2 (323), с.7-16.
- Чжан, Х., 2019. Технології проектного менеджменту в документно-інформаційних установах Китаю. *Вісник Харківської державної академії культури*, 55, с.59-69. <https://doi.org/10.31516/2410-5333.055.05>
- Шемаєв, С.О., 2014. Форми взаємодії бібліотек, архівів, музеїв у сучасному інформаційному просторі. *Вісник Харківської державної академії культури*, [online] 42, с.222-230. Доступно: <https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/vh/v42/30.pdf> [Дата звернення 14 листопада 2022].
- Шемаєв, С.О., 2016. *Взаємодія бібліотек, музеїв, архівів в мережевому просторі*. Дисертація кандидата наук із соціальних комунікацій. Харківська державна академія культури. [online] Доступно: <https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/specrada/specrada/old_2017/Shemaev/disShemaev.pdf> [Дата звернення 14 листопада 2022].
- LIBRARIA – Цифровий архів періодики. *Архівні інформаційні системи*. [online] <Доступно: <https://libraria.ua/about/>> [Дата звернення 14 листопада 2022].

REFERENCES

- Bilushchak, T., Komova, M. and Myна, Zh., 2016. Virtualnyi informatsiynyi prostir arkhivnykh ta biblioteknykh ustanov [Virtual information space of archival and library institutions]. In: *Informatsiia, komunikatsiia, suspilstvo 2016* [Information, communication, society 2016], Materials of the 5th International Scientific Conference ICS-2016. Lviv, Slavske, Ukraine, May 19-21, 2016. Lviv: Publishing House of Lviv Polytechnic, pp.322-323.
- Boriak, H.V., 2013. Do pytannia pro stan i perspektyvy rozvytku merezhevykh informatsiinykh resursiv sotsiohumanitarnykh nauk [On the issue of the state and prospects of the development of network information resources of social and humanities sciences]. *Spetsialni istorychni dystsypliny: pytannia teorii ta metodyky. Elektronni informatsiini resursy*, 21, pp.9-25.
- Chzhan, Kh., 2019. Tekhnolohii proektnoho menedzhmentu v dokumentno-informatsiinykh ustanovakh Kytaiu [Project management technologies in document and information

- institutions in China]. *Visnyk of Kharkiv State Academy of Culture*, 55, pp.59-69. <https://doi.org/10.31516/2410-5333.055.05>
- Holova Derzhavnoi arkhivnoi sluzhby Ukrainy Anatolii Khromov vziav uchast v urochystomu vidkrytti Intelekt-forumu v Odesi [Head of the State Archive Service of Ukraine Anatolii Khromov took part in the ceremonial opening of the Intellect Forum in Odesa], 2021. *State Archival Service of Ukraine*, [online] 21 May. Available at: <https://archives.gov.ua/ua/> [Accessed 14 November 2022].
- Khromov, A., 2020. Portal "Arkhivy Yevropy" ta reprezentatsiia Ukrainy v yevropeiskomu prostori otsyfrovanoho kulturnoho nadbannia [The "Archives of Europe" portal and the representation of Ukraine in the European space of digitized cultural heritage]. *Archives of Ukraine*, 2 (323), pp.7-16.
- Koloskova, H.V., 2021. *Bibliotechno-informatsiyni potentsial rehionu: orhanizatsiino-funktsionalnyi aspekt* [Library and information potential of the region: organizational and functional aspect]. Doctoral Dissertation. Kharkiv State Academy of Culture.
- Kruchinina, T.H. and Cherniatynska, Yu.H., 2015. Stvorennia arkhivnykh kolektsii veb-saitiv u mezhakh initsiatyvnoho dokumentuvannia v Tsentralnomu derzhavnomu elektronnomu arkhivi Ukrainy [Creation of archival collections of websites within the scope of initiative documentation in the Central State Electronic Archive of Ukraine]. *Archives of Ukraine*, 5-6 (299), pp.61-67.
- Levchuk, O., 2020. Arkhivni elektronni informatsiini resursy yak dzherelo istorychnoi informatsii [Archival electronic information resources as a source of historical information]. *Archives of Ukraine*, 4 (325), pp.52-70.
- LIBRARIA – Tsyfrovyi arkhiv periodyky [LIBRARIA – Digital archive of periodicals]. *Archival Information Systems*. [online] Available at: <https://libraria.ua/about/> [Accessed 14 November 2022].
- Marchuk, O.O., 2018. Tsyfrovyi marketynh yak innovatsiyni instrument upravlinnia [Digital marketing as an innovative management tool]. *Economy and Society*, 17, pp.296-299.
- Ministry of Digital Transformation of Ukraine, 2022. [online] Available at: <https://thedigital.gov.ua/> [Accessed 14 November 2022].
- Puhach, L., 2019. Sotsialno-komunikatsiini skladovi komunikatyvnoi modeli [Social and communication components of the communicative model]. *Young Scientists*, [e-journal] 1 (65), pp.150-156. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-1-65-34>
- Shemaiev, S.O., 2014. Formy vzaiemodii bibliotek, arkhiviv, muzeiv u suchasnomu informatsiinomu prostori [Forms of interaction of libraries, archives, museums in the modern information space]. *Visnyk of Kharkiv State Academy of Culture*, [online] 42, pp.222-230. Available at: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/vh/v42/30.pdf [Accessed 14 November 2022].
- Shemaiev, S.O., 2016. *Vzaiemodiia bibliotek, muzeiv, arkhiviv v merezhovomu prostori* [Interaction of libraries, museums, archives in the network space]. PhD Dissertation. Kharkiv State Academy of Culture. [online] Available at: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/specrada/specrada/old_2017/Shemaiev/disShemaiev.pdf [Accessed 14 November 2022].
- Vasylchenko, M., 2001. Elektronni resursy oblasnykh derzhavnykh arkhiviv Ukrainy v merezhi Internet: stan i perspektyv rozvytku v suchasnomu sotsialno-komunikatsiinomu seredovyschi [Electronic resources of regional state archives of Ukraine on the Internet: state and prospects of development in the modern social and communication environment]. *Visnyk of Kharkiv State Academy of Culture*, 32, pp.159-167.

Yaroslav the Wise National Library of Ukraine, 2022. *Kultura Ukrainy Elektronna biblioteka* [Culture of Ukraine Electronic library]. [online] Available at: <<https://elib.nlu.org.ua/content.html?id=3>> [Accessed 14 November 2022].

UDC 316.77:004.738.1]:366.61.07(477+100)

Bondar Ihor,

PhD Student,

Kyiv National University of Culture and Arts,

Kyiv, Ukraine

novokaine69@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-1835-7820>

PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF ELECTRONIC RESOURCES FOR SOCIAL AND COMMUNICATION ACTIVITIES OF INFORMATION INSTITUTIONS IN UKRAINE AND THE WORLD

The purpose of the article is to study the prospects of the development of electronic resources for social and communication activities of information institutions in Ukraine and the world.

Research methodology. General scientific and special research methods were used, in particular analysis and synthesis, comparison, generalization, and system-structural analysis.

Scientific novelty. It is determined that electronic information resources in the form of digitized documents are currently the most effective form of involvement in the scientific circulation of huge arrays of documents contained in the funds of state archives of Ukraine for social and communication activities of information institutions. Measures to ensure the development of information potential in the context of digitalization are proposed.

Conclusions. Thus, such types of electronic resources as local, network and electronic resources of combined distribution are distinguished. It has been clarified that among the virtual representations in the virtual information space, a significant place belongs to the websites of information institutions. It has been established that information infrastructure is a means of interaction and exchange of information resources. It has been defined that information potential is an important resource that is positioned, disclosed and used to form new resources and products and ascertainment of information needs of modern users. It has been clarified that the result of the introduction of information potential in the context of digitalization can be the formation of a single regional consolidated information resource with a single format for presenting data based on the use of modern digital platforms, increasing the level of development and application of information potential in general. It has been determined that to further ensure the development of electronic resource potential, it is necessary to consider the possibility and organization of interaction between a library, archival and museum institutions in the modern information and communication environment.

Keywords: electronic resources; social and communication activities; information institutions.

25.11.2022